

Conan v bludišti zrcadel

Ondřej Jireš - 1.3.2002

Běžně nečtu posthowardovské conanovky, ale po několika doporučeních jsem se vrhnul na českou antologii se známým hrdinou v hlavní roli, kterou sestavili Michael Bronec a Ivana Kuglerová. Že to nakonec nebude tak úplně Conan jsem ještě netušil.

Pěkný úvod ke knize napsal Jan Kantůrek, překladatel R.E. Howarda, otce populární literární postavy Conana. Potom již následuje osm povídek od osmi českých autorů. Polovině z nich vyšel do té doby alespoň jeden conanovský román. Je opravdu velice diskutabilní, zda by se měli autoři Conana snažit psát jeho příběhy co možná nejpodobnější původním textům, nebo zda by jeho postavu měli doplňovat něčím svým. Tentokrát editoři neměli v zájmu sebrat další klasické Conanovské příběhy, ale předvést čtenářům, jak s postavou Conana umí naložit naši spisovatelé. Ať už si budou hrát na epigony, nebo vezmou conanovské téma volněji. Sborník tak sklídil spoustu negativních komentářů úplně zbytečně. Komentářů, které vyjadřovaly nesouhlas s tím, že některé z povídek nelze považovat na conanovky, protože jsou na hony vzdálené knihám s nadpisem "Conan", které se běžně kupují.

Pokud se Jaroslav Mostecký účastní povídkových sborníků, většinou bývá jeho povídka "otvírákem". Nejinak je tomu i v Conanovi v bludišti zrcadel. "Khorusunská silnice" je nenáročný příběh, ve kterém se Conan vydává zabít obřího hada, který ohrožuje výše zmíněnou silnici. Kličky příběhu se naštěstí svírají pevněji než ty hadí, takže děj není zas tak primitivní, jak by se na první pohled mohlo zdát. Mostecký píše napínavě, ale jsme od něho zvyklí číst nápaditější povídky. Vyšší hodnocení dávám také z důvodu, že tato povídka zůstane v mysli o dost déle, než většina ostatních. To není jen můj postřeh. Mostecký holt umí. - 7/10

Pavla Renčina zatím známe pouze ze sborníků Drakobijci (1-3) a Kočas 2001. Povídka "Srdce z ledu" je trochu něco odlišného od toho, co zatím prezentoval. Ale i tak si zanechal dost ze svého osobitého stylu. Čím více však příběh ozvláštňuje, tím více se vzdaluje od obvyklých conanovek. Udržel se naštěstí daleko blíže akční heroické fantasy než magickému realizmu, za něž by šly považovat jeho "drakobijecké" povídky. Conana možná také obdařil příliš velkou inteligencí, kterou by bojovníkovy svaly byly asi těžko schopny vyprodukovat. Pavlovi doporučuji, aby se už nepřemáhal psaním Conanů a nadále psal to, co mu jde nejlépe. "Srdce z ledu" je dobrá povídka, na Conana nezvykle poetická a zajímavě doplňuje mozaiku celé antologie. - 7/10

Richard D. Evans je komerčně nejúspěšnější český conanopisec. Jeho román "Conan a Skryté město" se dočkal dokonce dotisku, což rozhodně běžné nebývá. V Mosteckého povídce jsme spolu s Conanem honili hady, v Evansově s názvem "Stvůra z Půlnočního lesa" zase nějaké ty tygry a podobnou havěť. Děj je velice jednoduchý, snaha o dějové zvraty se moc nepovedla, alespoň smítko něčeho originálního by také příběhu jen prospělo a to všechno je zabaleno do nepřilíh ladného slohu. Kdybych neznal autorovy knihy, tipoval bych ho na talentovaného teenagera, který ještě není dost "vypsaný". Realita je ovšem taková, že Evans je "vypsaný" spisovatel bez většího talentu. Blízkost námětů "Silnice" a "Stvůry" nám jasně dává najevo, kdo je tady pan Vypravěč a kdo nešikovný řemeslník. Zařazení "Stvůry z Půlnočního lesa" do tohoto sborníku ale určitě nebylo marné, už jenom kvůli "prodávajícímu" jménu (vžijte se trochu do role vydavatele). - 3/10

Jako živá voda na mrtvého čtenáře je vycizelovaná povídka Františky Vrbenské "Jestřábí hvězda". Při čtení jsem měl pocit, jako by toto dílo patřilo do úplně jiné sorty literatury. Ač je povídka akční, krvavá a zachovává přesně reálie Conanovek (snad kromě druhé hlavní postavy), svým jazykem, stylistikou a celkovým vyzněním poněkud uniká.

Porovnejte tyto dva popisy: "V lese je bažina. (...) A není to bažina obyčejná." A "Rudě a zlatě hořel západní obzor pod ztišeným sametem klenby, na níž se zatřpytila večernice." Sami snadno nahlédnete, co napsal Evans a co Vrbenská.

Docela se Františce Vrbenské divím, že píše o Conanovi (jednu povídku má také ve sborníku MLOK 2000) a sklízí tím i nepříznivý ohlas, protože její příběhy nejsou příliš v conan-style. Že jsou příliš intelektuální, jazykové složité (pro někoho tedy nudné) a kdo ví co ještě. Tuhle problematiku se pokusím uzavřít na konci recenze. - 9/10

"Pouta rodu" Ivany Kuglerové mi hodně připomely její román Stezky krve. Asi proto, že povídka vznikala ve

zhruba stejném čase, jako román, a styl je proto velmi podobný. Pouta rodu jsou jasným důkazem, že tato sbírka neměla být tradiční, když sama editorka dodala povídku s jiným hlavním hrdinou, než je Conan! Nedivím se, že to někomu přišlo jako nemístný vtíp. Conan zde sice zastupuje hlavního hybatele děje, ovšem příběh je vyprávěn ústy děvky (nemyslím tím Ivanu) a ona je tou, kolem které se vše točí. Akční, krvavé, dobré. - 7/10

Na řadu přichází "Temný stopař" Miroslava Hokeše a s ním poněkud větší roztrpčení. Podprůměrnost příběhu se mu totiž povedla "umě" schovat pod podivný jazyk. Hokeš si libuje ve zbytečně použitých přechodnicích a dlouhých souvětích plných zbytečných slov, které přidávají na délce příběhu, nikoliv však na čtenářově prožitku. Povídka chvíli vypadá, jako by jí psal Alois Jirásek, ovšem jindy zase sklouzává do moderní mluvy. Hokeš asi také nepochytil, že akční scény vyžadují krátké holé věty. Číst na dvou řádcích, jak Conan zvedl meč, to prostě nelze. Říci něco více o této povídce je naprosto zbytečné, protože pro spoustu čtenářů je nečitelná. Citát: "*Jen na pár okamžiků spočinul zrakem na Temném Stopaři, pozoroval, jak zdvihá pravou paži, protaženou v dlouhé zelené chapadlo, lehce, bez námahy, jako by v ní nedržel víc než pířko, jak se, vyzdvihnul jej na čtyři sáhy vysoko, rozpřahuje...*" V takových větách aby se s prominutím prase vyznalo. Zatímco Mostecký vytáhne svůj příběh tím, že ho skvěle podá, Hokešovi se to podařilo přesně naopak. 2,5/10

"Popel a dým" Václava Píchy je pěkná conanovka. Ničím příliš nezaujme, snad pouze několika nápaditě popsanými scénami. Je však dobře napsaná - minimálně ve srovnání s Evansovou a Hokešovou. Škoda, že docela pěkný příběh nebyl zakončen pointou nebo nějakým zajímavým vyvrcholením děje, místo závěrečného masakru (aneb Jak Conan opět vše vyřešil tím, že všechny zabil a všechno zničil). To je ale problém spousty conanovek. A vyčítat to Píchovi? To by byla podpásovka. - 5,5/10

Závěr obstaral Leonard Medek a to opravdu mistrovsky. Jeho povídka "Krev jeho krve" je čtivá, nápaditá, zábavná. Medek se nebál použít i náš současný svět a jeho zesměšnění. Ovládá perfektně umění skrytého vtípu (doporučuji jeho román Runeround). Nesnižuje se pouze k příběhu: 1. Conan má nepřítele, 2. Nepřítel má trochu navrch, 3. Nepřítel je zabit (viz Václav Pícha a spousta dalších). Netřeba hovořit déle, tato povídka je výborná. - 9/10

Conan v bludišti zrcadel je tedy sborník, kterého z průměru vytahují povídky Františky Vrbenské a Leonarda Medka. Sborník je jako bludiště, kde každé zrcadlo (spisovatel) odráží postavu Conana trochu jinak. To je i odpověď na otázku jednoho recenzenta, který v knize marně hledal bludiště zrcadel, v kterém by jako Conan měl být.

Vrátím se ještě krátce k problému, který jsem nadhodil u povídky Františky Vrbenské. Zda-li by měli psát spisovatelé Conany, ač píšou lepší knihy a mají problém taknějak "spadnout" do roviny conanovek. Tak předně - záleží to samozřejmě na autorovi samotném. Měl by se však zamyslet nad tím, zda to nebude jen házení perel sviním, jak se lidově říká. Minimálně stejný počet těch, kteří jejich práci ocení, bude i těch, co nebudou spokojeni. Nedostanou totiž do ruky svého oblíbeného Conana, ale nějaký "paskvil". V této antologii to nejlépe vystihuje povídka od Vrbenské. Doporučoval bych, aby conanovky psali například Pícha, protože to umí, Evans, protože na nic jiného nemá a Mostecký, protože umí všechno. Ovšem Františka Vrbenská do toho pouze investuje (z lásky k postavě Conana), ale musí počítat s tím, že nebude doceněná.

Jsem zvědavý, zda se Ivana Kuglerová a Michael Bronec ještě někdy odhodlají něco takového sestavit.

Tento článek byl převzat dne 30.3.2007 11:29:18 z Internetového magazínu Fantasy Planet
